

Τύπος Αφηγητή: Ανάλογα με το **‘ποιος βλέπει’ την ιστορία** (προοπτική, εστίαση, αφηγηματική σκοπιά, οπτική γωνία: η θέση από την οποία «κοιτάζει» κανείς - κυριολεκτικά ή μεταφορικά- τα δρώμενα)

- **Οπτική γωνία**

Η έννοια της οπτικής γωνίας αφορά το «ποιος βλέπει» την ιστορία, μέσα, δηλαδή, από τα μάτια ποιου προσώπου παρακολουθούμε τα γεγονότα.

- **Εστίαση**

Η εστίαση σχετίζεται με την απόσταση που παίρνει ο αφηγητής από τα πρόσωπα της αφήγησης.

α) Αφηγητής-θεός

- Παντογνώστης αφηγητής, «πανταχού παρών και πουθενά ορατός», σύμφωνα με τον Φλωμπέρ (1852). Ξέρει περισσότερα από οποιοδήποτε πρόσωπο της ιστορίας, γνωρίζει ακόμη και τις πιο ενδόμυχές τους σκέψεις. Η **απόλυτη γνώση** ισοδυναμεί με έλλειψη σκοπιάς, η αφήγηση δεν εστιάζεται σε κανένα πρόσωπο (**μηδενική εστίαση**).
- Αφηγείται **σε τρίτο γραμματικό πρόσωπο**. Συναντάται κυρίως στα ιστορικά κλασικά μυθιστορήματα.
- Υποβαθμίζεται, ιδίως μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, μέσα σε ένα κλίμα γενικότερης αμφισβήτησης και σχετικότητας.

β) Αφηγητής-άνθρωπος

- **Σχετική γνώση** μέσα στα όρια του ανθρώπου. Η αφήγηση μάς αποκαλύπτει μόνον όσα γνωρίζει κάποιος δεδομένος ήρωας. Ο αφηγητής συμμετέχει και αυτός στην ιστορία είτε ως πρωταγωνιστής είτε ως δεύτερο πρόσωπο είτε ως αυτόπτης μάρτυρας.
- Αφηγείται συνήθως **σε πρώτο γραμματικό πρόσωπο** (π.χ. διηγήματα Καρκαβίτσα, Βιζυηνού και Παπαδιαμάντη).
- Η **εστίαση είναι εσωτερική** και μπορεί να είναι: «σταθερή», με το σύνολο του αφηγηματικού υλικού να δίνεται από ένα μόνο πρόσωπο, «μεταβλητή», με εναλλαγή των προσώπων που αφηγούνται, και «πολλαπλή», με το ίδιο γεγονός να παρουσιάζεται από διάφορα πρόσωπα της ιστορίας.

γ) Αφηγητής-πράγμα

- **Σχετική άγνοια** αφηγητή, λέει λιγότερα από όσα γνωρίζει ο ήρωας, **εξωτερική εστίαση**. Πρόκειται για αφήγηση-αίνιγμα, που παραπέμπει στην τεχνική του κινηματογράφου. Αφηγητής-κάμερα, ουδέτερος φακός που καταγράφει απλώς εικόνες στο παρόν (κυρίαρχος ρόλος του Ενεστώτα), χωρίς αναδρομές ή προδρομές και χωρίς να σχολιάζει.
- Συναντάται κυρίως σε μυθιστορήματα μυστηρίου

Συνοπτικός πίνακας για τους τύπους του αφηγητή

Αφηγητής-θεός	Απόλυτη παντογνωσία	Μηδενική εστίαση	Αφηγητής > πρόσωπα
Αφηγητής-άνθρωπος	Σχετική γνώση	Εσωτερική εστίαση	Αφηγητής = πρόσωπα
Αφηγητής-πράγμα	Σχετική άγνοια	Εξωτερική εστίαση	Αφηγητής < πρόσωπα

